

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหาข้อกฎหมาย

(ปัญหาเกี่ยวกับการออกประกาศและการยกเลิกประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ
ตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการ
การผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒)

กรรมการค้าภายในได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ๐๔๐๘/๓๒๗๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า เนื่องด้วยประธานคณะกรรมการส่วนจังหวัดกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดจังหวัดยะลาและจังหวัดชลบุรี ได้ใช้อำนาจตามความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ ออกประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดจังหวัดยะลา ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ และประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดจังหวัดชลบุรี ฉบับที่ ๓๖ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงในเขตจังหวัดดังกล่าว แต่ประธานคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ มิได้เสนอประกาศดังกล่าวต่อคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ เพื่อพิจารณาภายในกำหนดสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามนัยมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ได้ใช้อำนาจตามความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ออกประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดจังหวัดยะลา ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ ยกเลิกประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ และออกประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดจังหวัดชลบุรี ฉบับที่ ๓๗ พ.ศ. ๒๕๖๖ ยกเลิกประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ฉบับที่ ๓๖ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยกำหนดราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงในเขตจังหวัดนั้นเสียใหม่ด้วย จึงมีปัญหาว่า ประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ และประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ฉบับที่ ๓๖ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ประธานคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ได้ออกประกาศแล้วตามมาตรา ๒๖ นั้นจะสิ้นผลบังคับไปในทันทีที่มีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือไม่ และหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าประธานคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ได้เสนอประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ต่อคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ เพื่อพิจารณาภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้วคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ไม่อนุมัติและมิได้ออกประกาศยกเลิกประกาศดังกล่าวตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง แต่ได้ออกประกาศยกเลิกประกาศดังกล่าวตามมาตรา ๒๔ แทนประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ที่ออกมาโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ นั้นจะถูกต้องและใช้บังคับได้ตามกฎหมายหรือไม่ กำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้สินค้าใดเป็นสินค้าควบคุมเมื่อได้มีประกาศกำหนดสินค้าควบคุมดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการกลางฯ หรือคณะกรรมการส่วน

จังหวัดฯ ก็มีอำนาจที่จะออกประกาศตามมาตรา ๒๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดราคาซื้อหรือราคาขายสินค้าควบคุม ให้ผู้ซื้อซื้อในราคาที่กำหนดหรือให้ผู้จำหน่ายจำหน่ายในราคาไม่สูงกว่าราคาที่กำหนด หรือตรึงราคาไว้ ตลอดจนกำหนดมาตรการควบคุมอย่างอื่นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค ซึ่งประกาศที่ออกตามมาตรา ๒๔ นี้ คณะกรรมการฯ มีอำนาจที่จะพิจารณาทบทวนเป็นครั้งคราวให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจได้ตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม และในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและลับที่จะใช้อำนาจตามมาตรา ๒๔ และอาจเรียกประชุมคณะกรรมการให้ทันทั่วทั้งที่มีได้ ประธานคณะกรรมการก็มีอำนาจที่จะใช้อำนาจของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ เป็นการชั่วคราวได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่เมื่อได้ประกาศแล้ว มาตรา ๒๖ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะต้องปฏิบัติตามต่อไปว่า จะต้องนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถ้าคณะกรรมการอนุมัติก็ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาอีกชั้นหนึ่งโดยให้ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับต่อไป ถ้าคณะกรรมการไม่อนุมัติก็ให้ออกประกาศยกเลิกประกาศนั้นเสีย แต่ไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงการที่ได้กระทำไปแล้วในระหว่างที่ใช้บังคับประกาศนั้น

จากบทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่า อำนาจของประธานคณะกรรมการที่จะออกประกาศตามมาตรา ๒๖ เพื่อใช้อำนาจของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๔ นั้น เป็นอำนาจที่ใช้แทนคณะกรรมการเป็นการชั่วคราวในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนและลับ และจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอีกชั้นหนึ่งก่อนจึงจะมีผลใช้บังคับต่อไป และได้กำหนดหลักเกณฑ์การอนุมัติหรือไม่อนุมัติการใช้อำนาจดังกล่าวโดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น ในกรณีที่ประธานคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งออกประกาศกำหนดราคาสินค้าแล้วมิได้นำเสนอต่อคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ เพื่อขออนุมัติภายในเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ ประกาศดังกล่าวก็ยังใช้ได้ต่อไปยังไม่มีสิ้นผลบังคับในทันที เพราะการยกเลิกประกาศนั้นกฎหมายกำหนดให้ต้องมีประกาศยกเลิก การที่คณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๔ ออกประกาศยกเลิกประกาศดังกล่าวและกำหนดราคาสินค้าใหม่ จึงเป็นการใช้อำนาจของคณะกรรมการในการพิจารณาทบทวนประกาศดังกล่าวตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม ประกาศฉบับเดิมจึงสิ้นผลนับแต่วันที่ให้มีประกาศยกเลิกนั้น แต่ไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงการที่ได้กระทำไปแล้วในระหว่างที่ใช้บังคับประกาศนั้น

สำหรับกรณีที่ว่า หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ประธานคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ได้เสนอประกาศที่ออกตามมาตรา ๒๖ ต่อคณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ เพื่อขออนุมัติภายในเวลาที่กำหนดในมาตรา ๒๖ วรรคสองแล้ว แต่คณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ ไม่อนุมัติและมิได้ออกประกาศยกเลิกตามขั้นตอนที่กำหนดในมาตรา ๒๖ แต่ออกประกาศยกเลิกประกาศเดิมและกำหนดราคาจำหน่ายใหม่โดยอาศัยมาตรา ๒๔ แทนจะเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่นั้น เห็นว่า เนื่องจากมาตรา ๒๖ กำหนดว่า การไม่อนุมัติประกาศดังกล่าวให้ออกประกาศยกเลิกประกาศนั้น การที่คณะกรรมการส่วนจังหวัดฯ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ กำหนดให้ยกเลิกประกาศที่ออกตามมาตรา ๒๖ และกำหนดราคาจำหน่ายสินค้าใหม่ จึงถือได้ว่าได้มีการประกาศยกเลิกประกาศที่ออกตามมาตรา ๒๖ แล้ว และประกาศที่ออกตามมาตรา ๒๔ ดังกล่าวก็

มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

(ลงชื่อ) อมร จันทรสุมบูรณ์
(นายอมร จันทรสุมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๖๖